

מתיקות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זצוק"ל בן הרה"ק רבי ארון לייב זצוק"ל. נלב"ע ביום כ"ט אייר תר"י.

פעם בליל שבת קודש התאחר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע להיכנס לעריכת הטיש. כשנכנס, התנצל ואמר על עצמו: מאיר'ל אינו נכנס לטיש לפני שהוא מתבונן בכל אלה שבאו אליו ומוצא שהוא גרוע יותר מכולם. והנה השבת הגיע יהודי אחד שמאיר'ל לא היה יכול למצוא בשום אופן מה שהוא יותר טוב ממאיר'ל. אך בסוף התבונן מאיר'ל שאם חס ושלום מאיר'ל היה במצב שלו הרי הוא לא היה נוסע למאיר'ל, ואיש זה הרי כן נוסע למאיר'ל, אם כן הרי הוא יותר חשוב ממאיר'ל, ולכן מאיר'ל כבר היה יכול להיכנס לטיש...

היתה פעם אלמנה עניה שבנה היחיד נהיה משותק ולא יכל להניע את גופו, וחסידיים הציעו לה שתלך אל הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן לבקש רחמים על בנה. מכיון שהיא לא היתה בקיאה במנהגי החסידים, הסבירו לה שצריך להביא לרבי כסף לפדיון נפש, לפחות מטבע קרוניך, מטבע שהיה שווה חמישים פרוטות. אספה האשה פרוטה לפרוטה עד שהגיעה לחמישים פרוטות, צררה אותם בצרור, ובאה אל הרבי הקדוש. את בנה החולה השאירה בחוץ בחצר, והיא נכנסה אל חדרו של הרבי, והניחה על השלחן את הצרור עם חמישים הפרוטות. ראה הרבי הקדוש את הצרור והתחיל לגעור בה כאילו הוא כועס: למאיר'ל מביאים סכום קטן כל כך? ועוד במטבעות קטנים?! ותוך כדי דיבור תפס הרבי את צרור המטבעות וזרק אותם החוצה מהחלון.

האלמנה השבורה נשאה את רגליה ויצאה החוצה, והנה היא רואה שבנה מהלך כאחד האדם ואוסף את המטבעות שנזרקו אליו מהחלון. אך היא לא תפסה שרבי מאיר'ל פעל לה את ישועתה, היא פנתה אל בנה ואמרה לו: ברוך השם, שהתרפאת מבלי שצנטרך את הטובות של הרבי הכועס...

איזו מתנה העניק ראש ישיבת חכמי לובלין לילדים הנבחרים

לחפור עם הפטיש בור עמוק, תוכל להמשיך בעבודתך במטבח, ואם לא, תישלח לעבוד עבודת פרך עם שאר היהודים.

הבחור יצא החוצה והביט סביבו אין אונים. הוא ידע שאפילו אם הוא יעבוד כאן כמה ימים ברציפות ובעמל הוא לא יצליח לחפור את הבור עם הפטיש הקטן. ושוב הוא פנה לבורא עולם ואמר: רבונו של עולם, בתורתך כתוב שמונותי צריכים להיות ברווח גדול...

לפתע עברה שם מכונית עם חיילים רשעים שהחלו לזרוק על ראשו פירות וירקות כדי להכאיב לו. המכונית המשיכה, והוא נשאר עם ערימה גדולה של פירות וירקות. ואז עברה שם משאית עם חיילים רוסים שבויים שהיו צריכים לעבוד בכפיה תחת הנאצים ימח שמו, וכשהם ראו את כל השפע הגדול שיש לו, פנו אליו ובקשו שיתן להם קצת מהפירות והירקות. אמר להם הבחור: מי שיחפור לי עכשיו בור עמוק יקבל מהפירות. החיילים שהיו בעלי כח רב, וגם היו להם כלים מתאימים, החלו לחפור בור עמוק, ובתוך שעה הבור כבר היה חפור. נתן להם הבחור את הפירות, ושלח אותם לנפשם.

לאחר שעתיים הגיע שוב הרשע הנאצי לבדוק אם היהודי הצליח לחפור את הבור, ועיניו נקרעו בתמהון. הוא נכח לראות שבתוך פחות משלש שעות סיים היהודי את המלאכה. נענה אותו רשע ואמר: ידעתי שאלקיכם שומר עליכם, אבל לא ידעתי עד כמה... אתה יכול להישאר לעבוד במטבח.

עברו שנים. הבחור שלנו עלה והתיישב בארץ ישראל, ותמיד היו לו מזונותיו בהרחבה גדולה. הוא הצליח לחתן את כל הילדים בנקל ובריווח, והכל בזכות הזהירות בברכת המזון. (מתוך הפתיחה לשיעור, יבמות דף ל"ג במחזור הקודם, י"ג חשוון תשע"ה)

כדורים נגד כדורים

בלילה בשעה מאוחרת התקשר אליי יהודי וסיפר לי שהוא מתקשה מאוד בפרנסה. אמרתי לו שאענה לו במשך היום. באותו יום העניק לי ידידי מנוער מזכה הרבים הגאון הרב ר' אברהם יעקב סלמון שליט"א את ספרו הנפלא "סגולת מלכים" על חודש ניסן. אני פותח את הספר (עמוד 76) על התאריך של אותו יום [ג' ניסן]. והנה מביא שם שאותו יום מסוגל לפרנסה. הרי באותו יום אנו אומרים את הנשיא "ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן חלף". אומר על כך הרה"ק משינאווא זצוק"ל שיום ג' בניסן יום הקרבת קרבנו של נשיא זבולן הוא מסוגל להמשיך פרנסה ועשירות, כמו שידוע שזבולן עסק בפרקמטיא. זה יום שיכול להשפיע עשירות. כמובן שמיד התקשרתי לאותו יהודי שהתלונן על קשיי הפרנסה, ובישרתי לו בשמחה שהיום הזה הוא מסוגל לפרנסה... אני רוצה לספר סיפור נפלא המובא בספר סגולת מלכים, א שרעקליע מעשה.

אחרון של פסח שנת תש"ג. כ"כ מרן הרה"ק המהר"א מבעלזא זי"ע מסתתר בגטו בוכנייה בהזות בדויה מאימת הרשעים. והנה נודע לכמה חסידים שמרן זצוק"ל עומד לערוך עוד מעט את הטיש בתופת של השואה. היו שם שמונה אנשים שמסרו את נפשם לצאת בלילה כדי להשתתף בטיש, וביחד עם מרן זצ"ל ואחיו הרב מבילגורייא זצ"ל היו שם מניין אנשים בדיוק.

בשעה המיועדת נכנסו האנשים לחדרו של הבעלזער רב, הרבי זצ"ל וישב בראש השולחן, ובצדי השולחן ישבו ארבע אנשים מכל צד, כשהראשון מימין ישב העסקן המסור ר' אליעזר לנדא ז"ל. באמצע הסעודה הכניסו אל הטיש

הסגולה שהצילה את הבחור ממות

הגאון הצדיק המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א סיפר סיפור מרטיטי, שלעניות דעתי מצוה לפרסם כדי להתחזק לכוון בברכת המזון. בעיר הקדוש ירושלים חי יהודי בא בימים, שסיפר מעשה נורא שבדידיה הוא עובדא. בשנות ילדותו, בשנים שלפני השואה האיומה, הגיע לעיירה הגאון הקדוש מייסד הדף היומי רבי מאיר שפירא זצוק"ל, ובין השאר הוא נכנס לחידור העירוני, לבחון את הילדים על לימודם. המנהג היה שכשאדם חשוב בא לבחון את הילדים הצעירים, הוא מעניק להם איזו מתנה. אבל המהר"ם שפירא לא הביא אתו שום מתנה, וכשהוא סיים את הבחינה שלו, הוא אמר להם בנועם: במקום מתנה אעניק לכם סגולה נפלאה, שעל ידה תזכו לחיות את כל ימי חייכם בהשקט ושלווה.

ואז הוא התחיל להסביר להם את החשיבות של ברכת המזון. הוא קרא לפניו את דבריו הקדושים של ספר החינוך (מצוה ת"ז), שכתב: "כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו". וכן הוא ציטט את הב"ח (בסי' קפ"ה) שכותב שבברכת המזון אין את האות ה', כי האות הזאת מרמזת על שצף וקצף וחרון אף, ומי שזהיר לקרוא ברכת המזון בכונה הוא ניצל מכל חרון אף. אותו ילד שהיה קרוב לבר מצוה שמע את הדברים והפנים אותם, וקיבל על עצמו מאותו יום להקפיד על ברכת המזון בכונה כראוי עד כדי מסירות נפש.

עברו כמה שנים, ועננים שחורים כיסו את שמי אירופה. הנאצים הארורים ימח שמו כבשו מדינה אחר מדינה, ובכל מקום אליו הגיעו הם שלחו את היהודים הכשרים לעבודה למחנות כפיה, ואת הילדים הזקנים שלא יצליחו לעבודה שלחו למחנות השמדה, בהעלותם על מוקדה על קידוש שמו יתברך. ה' יקום דמו. גם הבחור שלנו הגיע אל התור, בו הפרידו את הראויים לעבודה, ומכיון שהיה עדיין צעיר לימים הוא ניסה להגביה את עצמו כשהוא עומד על קצה אצבעותיו, ובעודו עומד וממתין לתורו, הוא התחיל להתפלל אל הקב"ה. "רבונו של עולם", הוא אמר, "אני קיימתי את דברי הב"ח, בירכתי בכונה מרובה ברכת המזון, קיים גם אתה את ההבטחה שלא ישלש בי לא שצף לא קצף ולא חרון אף..."

כשהגיע תורו, הסתכל עליו הנאצי הרשע ימח שמו חכרו, ומיד הראה לו באצבעו ללכת ימינה, לכיוון של המבוגרים ההולכים לעבודה... בהמשך העמידו אותו שוב לפני אחד הרשעים כדי לבדוק לאיזו עבודה הוא יכול להתאים. הוא היה בחור צעיר, והוא ידע שהוא אינו מתאים לשום עבודה שמפרכת את הגוף. ושוב הוא עומד נרעש ונפחד, ובוכה לפני הקב"ה שבזכות הקפדתו על ברכת המזון בכונה תקיים בו ההבטחה שהחנינוך מביא, שיהיו מזונותיו מצויין לו כל ימיו. תוך כדי שהוא ממתין פונה אליו יהודי שעומד לידו, ואומר לו בלחש: תגיד שאתה יודע להיות אופה וטבח, אתה מאלה שיועדים לעשות את המלאכה במטבח, וגם אני אגיד כך, ואז נוכל להיות ביחד ונעזור אחד לשני. ואכן הנס קרה, הרשע השתכנע, ושניהם התקבלו לעבודה במטבח, שם היה לו לאכול ולשתות די מחסורו.

באחד הימים נכנס אחד הקצינים הרשעים אל המטבח, וכשהוא רואה את הבחור הצעיר עובד במטבח ולא חסר לו כלום, חרה לו הדבר. הוא ניגש אליו, נתן לו פטיש קטן, ואמר לו: אם עד שלש שעות תצליח

מיני מתיקה

בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא, חשבתי לפרש את הפסוק "ומשה לא ידע כי קרן עור פניו דברו אתו". הרי ידוע שכל תלמיד חכם, כל בן תורה, נקרא בשם 'משה', וכפי שמצינו כמה פעמים בש"ס "משה שפיר קאמרת". התורה מדברת כאן לכל יהודי ויהודי. כשיהודי לומד את ההייליגע תורה, שידע שפניו קורנות, גם אם הוא לא מודע לכך. ואין ספק שאם פניו של האברך או של הבורר קורנות, הרי הוא יכול להשפיע על עוד ועוד יהודים ללמוד את התורה הקדושה.

את הקניידלעך [כנהוג אצל חסידים רבים באחרון של פסח], ור' אליעזר פונה לבעלזער רב ואומר: "דער רבי זאל געבן קניידלעך אז מ'זאל ניצל ווערן פון זייערע קניידלעך" – [שהרי יחלק שיריים מכדורי הקניידלעך, כדי שניצל מהכדורים שלהם]... ומיד הרים הבעלזער רב את עיניו הקדושות והתחיל לחלק מהקניידלעך, כשפניו אש להבות, והוא אומר באידיש: "גיך, גיך, גיך!" [מהר מהר!].

לאחר המלחמה התברר שכל עשרת הנוכחים שהיו שם בטיש וקבלו את הקניידלעך מידו של מרן הרבי זצוק"ל, ניצלו מהמלחמה בניסי ניסים. איש לא נעדר, ויהי לפלא. (מתוך הפתיחה לשיעור, ג' ניסן, יבמות דף כ"ח)

שגם הרבנית תסכים

הגאון הצדיק רבה של קוממיות רבי בנימין מנדלסון זצוק"ל היה צדיק נשגב, אשר קדוש ה' הבעלזער רב זצוק"ל התבטא ואמר עליו "א פארציטישער רב" – [רב מדורות קודמים]. נספר סיפור ששמענו מפי של בנו חביבו הגאון הצדיק פה מפיך מרגליות רבי ישראל יצחק שליט"א אב"ד קוממיות ירושלים. וכך הוא סיפר:

כשיסדו את יישוב קוממיות, שימש אבי מורי הצדיק רבי בנימין זצוק"ל כרב בכפר אתא [כיום 'קרית אתא'], שם הוא עשה מהפכה רוחנית. עד שפעם פנה אליו מרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל וביקש ממנו שיעבור מכפר אתא לקוממיות לכהן שם כמרא דאתרא. היה זה מעבר מעיר גדולה ליישוב קטן ובלתי מפותח, אולם כשמרן החזון איש מבקש היה רבי בנימין מוכן לעשות את זה בשמחה ובששון. מרן החזון איש שהיה אומן בנפש האדם, הבין שרלבנית מנדלסון יהיה המעבר הזה מאוד קשה, מה עשה מרן החזון איש שכל שניה היתה יקרה עבורו? הוא הזמין

את הרבנית מנדלסון אליו ודיבר אתה במשך חצי שעה על חשיבות מצוות התלויות בארץ ועל נחיצות הדבר שבעלה יקח על עצמו את עול הרבנות במקום כזה, עד שהרבנית הסכימה גם היא לעבור ליישוב קוממיות.

זכה הרב מנדלסון זצוק"ל שהתקיים ביישוב קוממיות הפסוק (איוב ח', ז') והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד. (מתוך הפתיחה לשיעור, יבמות דף ל"ו במחזור הקדום, ט"ז חשוון תשע"ה)

כל 'עונשין' שבתורה

השבוע א"ה נלמד בדף היומי (יבמות דף פ"ד ע"ב): "אמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל, איש או אשה כי יעשו מכל חטאות האדם (במדבר ה', ו'), השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה".

הרה"ק השרף מקוצק זצוק"ל לא היה מקבל נשים בחדרו כלל. לאחר הסתלקותו של הרה"ק מקוצק כאשר הכתירו את הרה"ק רבי הענין מאלכסנדר זצוק"ל להנהיג את החסידים, התחיל לקבל גם נשים. כששאלו אותו החסידים לסיבת הדבר, אמר להם: זה שאני צריך לקבל קהל זה הרי עונש משמים, ובגמרא למדנו השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה...

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

זכיתי להיות בקודש פנימה אצל הוד כ"ק מרן הרבי מסערט ויז'ניץ שליט"א. הנסיעה מירושלים לחיפה לא היתה לי קלה, והנסיעה חזור מחיפה לירושלים גם היא לא היתה קלה, אבל בשביל לזכות להיות בקודש פנימה, היה שוה לבוא מקצה העולם. כמה חמימות נשפכת כמים ממרן הרבי שליט"א. רק בשביל לקבל את ה"שלום עליכם! ברוכים הבאים! וואס מאכט מען?! היה שוה כל המאמץ. באתי לרבי שליט"א עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי", והרבי אומר לי שזה בודאי יהיה ספר מבוקש.

מכאן עברתי לדבר על הגמרא במסכת יבמות דף ט"ז אודות עקיבא בן יוסף, שם מספרת הגמרא שהתנאים נכנסו אל רבי דוסא בן הרכינס שכבר היה זקן ועיניו כהו, וכשאמרו לו שהתנא הקדוש רבי עקיבא נמצא, אמר לו רבי דוסא: "אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו, ירבו כמותך בישראל". דברתי עם הרבי על זה, שדווקא לרבי עקיבא נאמר ירבו כמותך בישראל. והרבי דיבר באריכות על הלימוד שיש לנו ללמוד מהתנא הקדוש רבי עקיבא, על הכח של האשה, האשת חיל, כמה עקרת בית יכולה לגרום לבעל לגדול בתורה. מי שמתבונן במה שרבי עקיבא עבר, מה הוא עבר עם חמיו, איזה רדיפות הוא עבר, ורק אשתו היא זו שנתנה לו את הכח לגדול בתורה...

מכאן עבר הרבי לדבר בכאב נוראי על הנסיונות של הדור, וכשהרבי מדבר על זה פניו משתנים מהקצה אל הקצה, כלשון רש"י הקדוש (שמות ב, יא) "וירא בסבלתם - נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם". כשהרבי מדבר בכאב על הנושא, רואים אז ס'קאסט אים געזונט – [שזה עולה לו בבריאות].

סיפרתי לרבי שליט"א כמה אהבת תורה הרגשתי בארוע הגדול שערכו העסקנים של ארגון "אהבת תורה" של סערט ויז'ניץ בסיום סדר מועד, שבו הוזמנתי לנאום, וכמה כוחות הם משקיעים באהבת התורה. הרבי שמח מאוד לשמוע, והרבי מוסיף לי: "איך הער אז איר טוהט אסאך אויף" – [אני שומע שאתה פועל הרבה בנושא]. מיד ביקשתי ברכה "ס'זאל טאקע אזוי זיין" – [שזה באמת יהיה ככה]...

כשיצאתי אמרתי לאחד החסידים: שווה להמתין יום שלם על מנת להיכנס לרבי, כי יוצאים משם אדם אחר לגמרי, פנים חדשות באו לכאן!

שנזכה שמרן הרבי שליט"א ילווה אותנו מתוך בריות גופא לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור, ב' ניסן, יבמות דף כ"ז)

בקודש פנימה אצל כ"ק מרן הרבי מסערט ויז'ניץ שליט"א

מקולמוסם של הקוראים

החיד"א, שגם הסופי תיבות של "אשה בבתוליה יקח" עולה בגימטריא י"ח, והחיד"א מסביר למה צריך שני רמזים באותו פסוק לאותו דבר, כי סופי תיבות מרמז לדור האחרון בו אנו נמצאים, סוף הדורות, ואז יחשבו סתם ההמון עם שגיל שמונה עשרה הוא מוקדם מדי להתארס, ולא מתאים וכו' וכו', על כן מוסיף הכתוב שגם בסופי תיבות מרומז המספר של שמונה עשרה, שזה נוהג בכל הדורות.

בברכה מרובה שתצלילי בכל מעשי דייך, משה יואל שפירא, פה מונטריאל שבקנדה

שלום וברכה לכבוד ידידי וידיד כל בית ישראל המזכה את הרבים הרה"ג המפורסם ה"ה רבי אברהם ישעיהו שליט"א יישר כח גדול על כל הגליונות מלאי התוכן, ממש תענוג רוחני מדי שבוע בשבוע. בנוגע לווארט של הבעל הטורים (שהובא בגליון 115 פרשת אמור) עם הגימטריא של "והוא אשה בבתוליה יקח" [שתיבת "והוא" עולה י"ח, רמז שבו שמונה עשרה שנה לחופה].

רציתי להוסיף ווארט ידוע, שהרה"ק בעל הישועות משה מוויז'ניץ ז"ע ועכ"א היה רגיל לחזור עליו בתדירות בשם בעל

מאוצרות הפרשה

איש על מחנהו ואיש על דגלו. פעם הגיע יהודי אל הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זצוק"ל (ראה אודותיו במדור יומא דהילולא קדישא), וסיפר שהוא מחזיק את בית המרזח בעיירה, ולאחרונה הפריץ מתאננה לו ורוצה לקחת ממנו את בית המרזח ולזרוק אותו מהעיירה. הרה"ק הקשיב לדבריו ואמר לו להישאר לשבת קודש. בליל שבת התחיל הרבי הקדוש רבי מאיר'ל לשיר "כל מקדש שביעי", וכשהגיע למילים "שכרו הרבה מאוד" הוסיף באידיש ואמר: "שכרו הרבה מאוד", ומה הוא שכרו? "על פי" מה שהוא גזר בפיו, "פעלו" כך הוא פועל בשמים, ואם כן מאיר'ל גזר ואומר "איש על מחנהו ואיש על דגלו" שלא יוכלו הרשעים להזיז את אף אחד ממקומו. לאחר שבת כשנסע מיידענו החוכר הביתה שמע שבאותה שעה טייל הפריץ בחוץ ולפתע מעד ונפל, וכך הביאו אותו הביתה פצוע וחבול, כשגם הרופאים שהוזעקו למיטתו הרימו ידיים ואמרו שאין להם שום תרופה עבורו. הפריץ הבין שהוא נענש על שרצה לפגוע ביהודי, הוא קרא לו, ביקש את סליחתו, ויתר לו על דמי השכירות, ונתן לו את בית המרזח כמתנה, ואז הוא התרפא.

נקודה למחשבה:

כל יום הבא לקראתך הוא נסיון חדש (ספר חרדים).

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661